

РЕШЕНИЕ

№ 2092

гр. Пловдив, 08.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на деветнадесети май през две хиляди двадесет и втора
година в следния състав:

Председател: Надежда Г. Славчева Андонова

при участието на секретаря Петя Д. Мутафчиева
като разгледа докладваното от Надежда Г. Славчева Андонова Гражданско
дело № 20215330115242 по описа за 2021 година

Предявени са обективно съединени искове с правно основание чл.26, ал.1 ЗЗД, във връзка с
чл.11, ал.1, т.9 и т.10, т.11 ЗПК и чл.19, ал.4 ЗПК.

В исковата молба от М. Ж. М. против „Кеш Кредит Мобайл” ЕАД се твърди, че на
20.02.2018 г. между страните бил сключен договор № *** за потребителски кредит тип
кредитна линия/ 20.02.2018г., по силата на който кредиторът се е задължил да й предостави
в собственост кредитен лимит в размер на 2000 лв., при фиксиран лихвен процент по заема
36 % и годишен процент на разходите - 50 %. По силата на чл. 1. ал. 2 от договора, заемът се
обезпечава с поръчителство на две физически лица, отговарящи на условията по договора, е
банкова гаранция или с лично обезпечение от дружество-поръчител, одобрено от кредитора.
На същата дата 20.02.2018г. ищецът е сключил с „Кредит Гаранция“ ЕООД договор за
възлагане на поръчителство, по силата на който дължи претендирането на възнаграждение в
размер на 1012.05 лв. Ищецът е усвоил заема ресурс в размер на 2000лв. с договорно
установен срок за погасяване на заема - 15 месеца с месечна погасителна вноска съгласно
погасителния план към договора. Ищецът не дължал плащания за лихва и за възнаграждение
за поръчител, тъй като договорът за кредит бил нищожен, поради следните съображения:
Договорът за потребителски кредит бил недействителен ab initio поради нарушаване на
изискванията на чл. 19. ал. 1 ЗПК във вр. с чл. 10, ал. 2 и чл. 10 а, ал. 4 ЗПК.

В процесния договор, кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютни
стойности на лихвения процент по заема и на ГПР. Липсвало обаче ясно разписана
методика на формиране на годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти
точно са включени в него и как се формира посочения в договора ГПР от 50 %. Във

величината на ГПР като глобален израз на всичко дължимо по кредита следвало по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които длъжникът ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. В конкретния случай, в процесния договор за кредит, яснота досежно обстоятелствата по чл. 19, ал. 1 ЗПК липсват. Посочен бил лихвен процент по заема - 36 %, /който е фиксиран/, не се изяснява как тези стойности се съотнасят към ГПР по договора. Съгласно чл. 10, ал. 2 и чл. 10 а. ал. 4 ЗПК видът, размерът и действието, за което се събират такси и /или комисионни, трябвало да бъдат ясно и точно определени в договора и кредиторът не можел да изисква и да събира от потребителя каквото и да е плащане за разходи, свързани с договора, които не са предвидени в него. Освен възнаградителната лихва в съдържанието на договора не са включени други действия, индивидуализирани по вид и с посочен размер на дължимите такси за извършването им, поради което ответникът не е имал право да формира размер на ГПР от 50 %. ГПР се формирал по точно определена методика, регламентирана в чл. 19, ал.1 и по силата на ал. 2 от същия член по алгоритъма, уреден в Приложение №1 към закона и само въз основа на такси и други разходи, изрично уговорени между страните и включени в договорното съдържание /арг. от чл. 10, ал. 2 и чл. 10а, ал. 4 ЗПК/. Законодателят задължавал кредитодателите да включват в текста на договорите за потребителски кредит размера на ГПР, тъй като от него потребителите могат да получат информация за стойността на всички плащания, които ще направят за срока на действие на договора и така да вземат информирано решение дали кредитът съответства на техните потребности и на финансовите им възможности да го обслужват. В този смисъл били задължителните указания на СЕС дадени с РЕШЕНИЕ НА СЪДА от 21.04. 2016 г. по дело C-377/14. в което е посочено следното: „Както обаче се посочва по същество в съображения 31 и 43 от Директива 2008/48. от основно значение е потребителят да е получил информация за общия разход по кредита под формата на процент, изчислен съгласно единна математическа формула. Всъщност, от една страна, предоставянето на тази информация допринася за прозрачността на пазара, тъй като позволява на потребителя да сравни офертите за кредит. От друга страна, тя му позволява да прецени обхвата на поетите от него задължения (вж. в този смисъл решение от 4 март 2004 г., Cofinoga, 0264/02, EU:C:2004:127, т. 26 и определение от 16 ноември 2010 г., Pohotovost', C-76/10, EU:C:2010:685. т. 70).“

С оглед засилената защита на правата на потребителите и за санкциониране на злоупотребата с тях от страна на търговците, които са по-силната икономически страна в гражданския оборот законът предвижда при неизпълнение на задължението за посочване на действителния размер на ГПР тежката правна последица на непораждане на права и задължения от кредитния договор. Освен уговорената възнаградителна лихва в кредитния контракт страните не са уговорили други разходи, следователно кредиторът няма право да включва в обхвата на обявления в договора ГПР от 50 % други разходи освен договорната лихва. Кредиторът заблудил потребителя като е посочил по-висока стойност на ГПР и по този начин неравноправно е създал предпоставки да претендира от него престараното на недължими разходи по кредита. Посочването в кредитния договор на размер на ГПР, който не е реално прилагания в отношенията между страните представлява „заблуждаваща

търговска практика“ по смисъла на чл. 68 д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от Закона за защита на потребителите. С преюдициално заключение по дело C-453/10 било прието, че използването на заблуждаващи търговски практики представлява един от елементите, на които може да се основе преценката за неравноправния характер на договорните клаузи по смисъла на чл. 143 и сл. от ЗЗП. Клауза в договора, сочеща неверен ГПР е в пряко противоречие с изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК и на чл. 143, т. 19 от ЗЗП и като заблуждаваща потребителя е неравноправна. Нищожността на клаузата, регламентираща основен реквизит от същественото съдържание на договора за потребителски кредит - ГПР - има за правна последица изначална недействителност на цялото заемно съглашение на основание чл. 22 ЗПК. От друга страна, в пряко нарушение на чл. 19, ат. 1 и на чл. 11, ал.1, т. 10 ЗПК кредиторът не е включил в ГПР разходите за заплащане на възнаграждението по сключения с „Кредит Гаранция“ ЕООД договор за възлагане на поръчителство от 22.09.2018г. Уговореното възнаграждение за осигуряване на дружество поръчител е разход по кредита, който следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите - индикатор за общото оскъпяване на кредита - чл. 19, ал. 1 и 2 ЗПК. Този извод следвал от дефиницията на понятието „общ разход по кредита за потребителя“, съдържаща се в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, според която това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички друг и разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия; общият разход по кредита за потребителя не включва нотариални такси. Получаването на кредита е било обусловено от сключването на договор за гаранция от страна на кредитополучателя, за което той дължи възнаграждение в общ размер на 1012.05 лв., а гарантът се е задължил спрямо кредитора да отговаря за изпълнението на задълженията по договора за кредит - обстоятелство, което е било известно на ответното дружество. Според императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК, годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България /основен лихвен процент - 0.1 %, плюс 10 %, което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума. Клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни - чл. 19, ал. 5 ЗПК. Кредиторът е нарушил императивното правило на чл. 19, ал.1 ЗПК и незаконосъобразно не е включил таксата в размер на 1012.05 лв. в записания в договор размер на ГПР от 50 %. Поради това, че тази такса намира основания си в противоречащата па чл. 19, ал.4 ЗПК клауза за ГПР следва да се приеме, че търговецът е заблудил потребителя относно размера на ГПР прилаган в отношенията между страните, поради което клаузата за ГПР е неравноправна и нищожна съобразно критериите, изведени с преюдициално заключение по дело C - 453/10 на СЕС и в съдържанието на договора не е включен изискуем за действителността на кредитната сделка

елемент, съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 във вр.с чл.22 ЗПК. Ако не се приемели тези доводи, то следвало да се приложат правните последици на чл. 19, ал. 5 ЗПК. На следващо място, договорът за потребителски кредит бил нищожен съгласно чл. 22 ЗПК като нарушаващ изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК. Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК, кредиторът следва да включи в съдържанието на договора условията за издължаване на кредита от потребителя, което ответникът не изпълнил. Търговецът не е посочил в текста на договора каква е общата сума по смисъла на пар. 1, т. 2 от ДР към ЗПК, дължима от потребителя и кредиторът не е спазил изискванията на чл.11 ал.1 т. 11 ЗПК с произтичащите правни последици по чл. 22 ЗПК.

Наред с това следвало да се има предвид, че макар в съдържанието на договора и ОУ да са включени клаузите на чл.4 и чл. 22 относно наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, за срока, в който това право може да бъде упражнено и е предоставена информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница в тях не са разписани другите условия по неговото упражняване, по-конкретно не е налице информация за размера на лихвения процент на ден, каквото е изискването по чл. 11, ал.1, т.20 ЗПК. Тази информация била от съществено значение за потребителя, тъй като той следвало да има нужните данни каква лихва на ден следва да заплати, за да упражни правото си на отказ. При липса на тази информация, той бил изправен пред опасността да не изпълни точно задълженията си при направен отказ от договора, което да има за него тежки негативни последици - това му право да се погаси поради неизпълнение на условията за упражняването му.

Договорът бил недействителен и на още едно основание. Съдебната практика приемала, че при формиране размера на възнаградителната лихва, макар нормативно да не е установен императивен лимит, обективен критерий за добросъвестното ѝ определяне може да бъде размера на законната лихва, без обаче тя да може да се приеме като максимален размер. Трайно се приемало, че противоречаща на добрите нрави е уговорка, предвиждаща възнаградителна лихва, надвишаваща трикратни размер на законната лихва, а за обезпечени кредити - двукратния размер на законната лихва. В тази насока: Решение № 906/30,12,2004 г. по гр. д. 1106/2003 г. на ВКС, 2 г. о.; Решение № 378/18,05,2006 г. по гр. д. 315/2005г. на ВКС, 2 г. о.; Решение № 1270/09,01,2009 г. по гр. д. 5093/2007 г. на ВКС, 2 г. о.; Определение № 901/10,07,2015 г. по гр. д. 6295/2014 г. на ВКС, 4 г. о. По аргумент от цитираните решения, при обезпечени заеми възнаградителната лихва следва да не надхвърля повече от два пъти законната лихва. В настоящия случай, независимо че е учредено поръчителско правоотношение с „Кредит Гаранция“ ЕООД, договорената между страните лихва в размер на 36 % годишно надхвърляла повече от три пъти законната, което представлява нарушение на добрите нрави, като критерии за норми на поведение, установени в обществото. Процесната клауза на договора, накърнява договорното равноправие между страните, противоречи на добрите нрави и е в разрез с принципа на добросъвестността при договарянето, поради което същата се явява нищожна. Поради това, че нищожните уговорки не произвеждат никакво действие, следвало да се приеме, че лихва

не е уговорена между страните по процесния договор и такова задължение не е възникнало. Неприложима била хипотезата на чл. 26, ал. 4 ЗЗД- договорът за потребителски кредит не би могъл да бъде сключен без недействителната му част, тъй като той нормативно е уреден като възмезден и кредиторът не би го сключил без определено възнаграждение за отпуснатия кредит. Поради това се формира изводът, че недействителността на уговорката относно договорната лихва води до нищожността на целия договор. Аргумент за недействителност на договора на това основание може да се почерпи от обстоятелството, че съгласно по-пълната защита, дадена на потребителя със ЗПК - чл. 22 ЗПК, при неспазване на императивните изисквания към договора за кредит, уредени в чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал.1, т. 7-12 и 20 и чл. 12. ал. 1. т.7 - 9 ЗПК, сред които са точното определяне на възнаградителната лихва - чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК, договорът за потребителски кредит се явява изцяло недействителен. От изложеното следвало, че законът поставя важен акцент на посочената уговорка относно цената на заемните средства - поради възмездния характер на договора за потребителски кредит, в момента на сключването му и с оглед внасяне на яснота относно правата и задълженията на потребителите и за по-пълна защита на интереси те им трябва да бъдат уговорени лихвения процент по кредита/чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК. Това разрешение отговаря и на задължителното тълкуване на Директива 93/13 относно неравноправните клаузи на Съда на Съюза който приема, че Директивата допуска възможността, при спазване на правото на Съюза, сключен между продавач или доставчик и потребител договор, съдържащ една или няколко неравноправни клаузи, да бъде обявен за нищожен в неговата цялост, когато се окаже, че това гарантира по-добра защита на потреби теля (вж. в този смисъл Решение по дело C- 453/10. Pernidova и Pernic, , точка 35 и C-397/11, ErikaJoros, точка 47).

В условията на евентуалност се иска да се прогласи нищожността на следните договорни клаузи – чл. 1, ал. 2. Изначално недействителна като неравноправна и противоречаща на добрите нрави била уговорката на чл. 1. ал. 2 от договора, предвиждаща че в петдневен срок от одобряване на искането за усвояване на всяка сума в рамките на кредитния лимит, потребителят следвало да осигури като обезпечение по кредита си поръчителство от страна на две физически лица, наети по безсрочен трудов договор с минимално брутно месечно възнаграждение в размер на 1 500лв., неотменима и безусловна банкова гаранция или одобрено от кредитора дружество - поръчител. Изискването да се учреди лично обезпечение е уговорено по начин, създаващ предпоставки за неизпълнение, тъй като са поставени ограничителни условия - поръчителите следва да са минимум двама, независимо от обстоятелството, че едно лице може да разполага с високи доходи и/или имущество на значителна стойност и с тях да може да удовлетвори кредиторския интерес в случай на неплатежеспособност на главния длъжник, тези лица следва да бъдат само физически, не и юридически, да имат доход от минимум от 1500лв., който да произтича само от трудово възнаграждение, не и от гражданско или служебно правоотношение. Освен ограничителните условия относно поръчителите, които трябва да бъдат осигурени от кредитополучателя, кредитната институция е поставила алтернативното условие за осигуряване на банкова гаранция. Ноторно известно било, че към фирми за бързи кредити се обръщат лица, които не

разполагат с доходи и с имущество, за да получат банков кредит, който е по-изгоден с оглед на по-ниските лихвени равнища. На кредитната институция като търговец, специализиран в сегмента на кредитирането е известно това обстоятелство, тя разполага и е информацията, че банкова гаранция се предоставя при още по-засилени изисквания и че такава е невъзможно да бъде издадена на лице, което не отговаря на условията за банково кредитиране. Недействителна била и уговорката за учредяване на обезпечение с одобрено от кредитора дружество - поръчител. Договорът за поръчителство било съглашение между кредитора и поръчителя, а длъжникът е трето за това правоотношение лице, чиято воля не е правопораждащ елемент от фактическия състав, който следва да се осъществи за валидното му възникване /арг. от чл. 138 ЗЗД/. Договорът е едностранен, безвъзмезден и каузален, като правното основание за учредяването на поръчителство е кредитора да бъде обезпечен срещу евентуалното неизпълнение на задълженията на длъжника по обезпеченото правоотношение. Законодателят е уредил договора за поръчителство като съглашение между кредитора и трето, различно от длъжника лице, отчитайки обстоятелството, че кредиторът има легитимен интерес в негова полза да бъде учредено лично обезпечение. Длъжникът няма такъв защитен от закона интерес, поради което сключването на сделка между него и третото лице - поръчител е лишена от правно основание. Договорът за поръчителство е уреден от диспозитивни правни норми, поради което страните могат да уговорят възмездност на поръчителството, като в тази хипотеза договорът се трансформира в двустранен. Договарянето, че кредитополучателя ще заплати възнаграждение на поръчителя вместо кредитора противоречи на добрите нрави и внася неравноправие в кредитното правоотношение по смисъла на чл. 143, т. 19 ЗПК. Съдебната практика е константна, че противоречи на добрите нрави съглашение при което престациите са явно нееквивалентни. По договор за поръчителство, сключен между длъжника и поръчителя, длъжникът не получава никаква престация, поради което нарушаването на принципа на справедливост е още по-драстично. Поставянето на изискването за заплащане на възнаграждение за осигуряване на лично обезпечение противоречи на целта на Директива 2008/48, транспонирана в ЗПК. От член 8, параграф 1 от Директива 2008/48 в светлината на съображение 28 става ясно, че преди сключването на договор за кредит кредиторът е длъжен да направи оценка на кредитоспособността на потребителя, като при необходимост това задължение може да включва да се направи справка в съответната база данни. Задължение за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника преди отпускане на кредита произтича и от разпоредбата на чл.16 от Закона за потребителския кредит. В този смисъл в съображение 26 от Директивата се посочва, че в условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите членки следва да упражняват необходимия надзор с цел избягване на такова поведение и да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те не процедурат по този начин. Преддоговорното задължение на кредитора да направи оценка на кредитоспособността на кредитополучателя има за цел да предпази потребителите от свръхзадължнялост и неплатежоспособност допринася за постигането на целта на

Директива 2008/48 да им осигури високо, адекватно и равностойно ниво на защита на интересите им /съображения 8. 9 . 23. 24. 43, 45 от Директивата/. В този смисъл параграф 40-43 от Решение от 27 03. 2014 г. по дело C-565/12 на четвърти състав на СЕС. Към исковата молба са приложени писмени доказателства, по опис.

В срока по чл. 131 ГПК, ответникът е депозирал писмен отговор, с който оспорва предявеният евентуален иск като недопустим, като насочен към ненадлежна страна. Оспорват се предявените искове по основание и размер. Договорът за кредит съдържа всички предвидени в чл.11 от ЗПК реквизити. Изложените доводи за недействителност на основания чл.19, ал.1 ЗПК връзка с чл.10, ал.2 и чл.10а, ал.4 ЗПК счита, че не могат да бъдат основания за недействителност, тъй като не са част от законоустановените в чл.22 ЗПК основания за това. ГПР бил изчислен правилно, като били взети предвид всички разходи по смисъла на параграф 1, т.1 ДР на ЗПК, като твърденият разход за ищеца дори не бил възникнал поради факта, че сумите по договора са предсрочно погасени преди настъпване на 5-ия ден от неговото усвояване. Неоснователни били твърденията за недействителност на основание чл.19, ал.1, т.9, т.20 и т.11 ЗПК. Общата сума по договора била посочена в погасителния план. Правото на отказ било обстойно разписано в чл.4, 5, 8 от договора и в т.т. 22-27 от Общите условия към договора. Оспорват се и доводите за нищожност на лихвата в размер на 36 %, поради твърдяно противоречие с добрите нрави. ЗПК бил специален по отношение на ЗЗД. Основните промени в ЗПК, свързани с определяне на лимита на ГПР и условието, че клаузите го надвишават, са нищожни, влизат в сила на 23.07.2014г., поради което цитираната в исковата молба съдебна практика се явявала абсолютно неактуална. Оспорват се твърденията за недействителност на чл.1, ал.2 от договора. Следвало да се обърне внимание на естеството на получената от ищеца услуга, а именно бързи кредити, които се явявали високо рискови, поради което при евентуално неизпълнение, единствената възможност за кредитора да се удовлетвори било от обезпечението по кредита. По отношение твърдените нарушения на чл.10 ЗПК, уговореното нямало характера на такса или комисионна, а се явявало допълнителен разход, който кредиторът поемал. Този разход бил свързан с погасяването на кредита. Оспорват се твърденията за неравноправност на чл.11, ал.2 от договора и т.32 от Общите условия. Законодателят изрично уредил възможността по чл.35, ал.2 ЗПК, поради което нямало как клаузата на чл.11, ал.2 да има неравноправен характер. По отношение на т.32, такава възможност била изрично предвидена в чл.71 ЗЗД и целяла да защити кредитора от недобросъвестни длъжници.

Съдът, като прецени всички събрани по делото доказателства и доводите на страните по вътрешно убеждение, прие за установено от фактическа страна следното:

По делото е представен договор за потребителски кредит тип кредитна линия от 20.02.2018г., сключен между „Кеш Кредит Мобайл“ ЕАД и М. Ж. М., в качеството им съответно на кредитодател и кредитополучател, по силата на който е предоставен кредит в размер на 2000 лв., при лихвен процент при максимален срок на кредита 36 %. Представен е и погасителен план към договора, видно от който кредитът е следвало да се погаси на 15

вноски, с падеж на първата – 20.03.2018г. и падеж на последната – 20.05.2019г.

Прието е по делото заключение на изготвената съдебно-счетоводна експертиза, според което посоченият в договора ГПР в размер на 50 % включва само разходите за лихви на заемодателя. Ако се включи договореното възнаграждение за предоставено обезпечение в размер на 1012.05 лв., подлежащо на разсрочено плащане на 15 вноски, като към всяка месечна вноска в размер на 167.53 лв. се прибави възнаграждение за предоставено обезпечение в размер на 67.47 лв. изчисленият ГПР възлиза на 154.456%.

При така възприетата фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

По делото не се спори, установява се и от представените писмени доказателства, че на 20.02.2018 г. между страните е сключен договор *** за потребителски кредит тип кредитна линия, по силата на който е отпусната парична сума в размер на 2000 лв., при лихвен процент – 36 % и ГПР – 50 %. Ищецът се е задължил да върне сумата на 15 месечни погасителни вноски в размер 235 лева всяка. Предвид изложеното, съдът приема, че между страните е възникнало правоотношение по договор за потребителски кредит, по който ищецът е усвоил заетата сума. Ответникът е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищецът пък е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, т.е. страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9 ал. 3 ЗПК и на кредитор съгласно чл. 9 ал. 4 ЗПК. Сключеният договор по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК. Съгласно чл. 22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10 ал. 1, чл. 11 ал. 1 т. 7-12 и т. 20, чл. 12 ал. 1 т. 7-9 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност. Същата има характер на изначална недействителност, защото последиците ѝ са изискуеми при самото сключване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и другите разходи. В случая, не е спазено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Разпоредбата сочи, че договорът трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Според чл. 19, ал. 1 ЗПК, ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. ГПР се изчислява по специална формула. Спазването на това изчисление, дава информация на потребителя как е образуван размерът на ГПР и общо дължимата сума по договора. Тоест, в посочената величина /бидейки глобален израз на всичко дължимо по кредита/, следва по ясен и разбираем за потребителя

начин да са инкорпорирани всички разходи, които ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. Нарушение е налице, тъй като в договора кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютни стойности на лихвения процент по заема и ГПР. Липсва обаче ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира същият от 50 %/. Посочената годишна фиксирана лихва от 36 % не е ясно как точно се съдържа и как е изчислена по отношение на общия ГПР. По този начин потребителят е поставен в невъзможност да разбере какъв реално е процентът на оскъпяване на ползвания от него финансов продукт. Налице е и друго нарушение, тъй като посоченият в договора ГПР от 50 % не съответства на действителния. Това е така, тъй като още при самото му сключване, е предвидено, уговорено в чл. 1, ал. 2 и ал. 3 от договора, че кредитополучателят се съгласява в петдневен срок от усвояване на всяка сума в рамките на кредитния лимит по договора, да осигури като обезпечение по кредита поръчителство от страна на две физически лица, наети на безсрочен трудов договор с минимално брутно месечно възнаграждение в размер на 1 500 лева или неотменима и безусловна банкова гаранция от одобрена от Кеш Кредит Мобайл ЕАД банка, съгласно списък с одобрени от кредитора банки, достъпен на уеб-страницата на Кеш Кредит. В чл. 1, ал. 4 е уговорено, че кредитополучателят заплаща на поръчителя възнаграждение за услугата по поръчителство за всяка усвоена в рамките на кредитния лимит от кредитополучателя сума. Възнаграждението на поелото поръчителството дружество за всяка усвоена от кредитополучателя сума се заплаща разсрочена на равни месечни вноски за улеснение на кредитополучателя, съгласно погасителен план. Въведеното изискване за предоставяне на обезпечение, чрез поръчителство или банкова гаранция, съдържа множество изначално поставени ограничения и конкретно определени параметри, които – предвид броя им и изключително краткия срок, в който следва да се предоставят – петдневен от усвояването на предоставената по договора сума, на практика правят задължението изпълнимо. Срокът е твърде кратък – за потребителя се създава значително затруднение, както относно ФЛ – поръчители, тъй като същите следва да отговарят на критерии, за които информация би следвало да се събере и от допълнителни източници /напр. за осигуровки, чиста кредитна история и пр./, в т.ч. и относно банковата гаранция – която трябва да е в размер на пълната дължима обща сума и период след крайния падеж, но за учредяването на която се изисква набавяне на документи, одобрение и пр., т.е. все действия, за които са нужни технологично време и чуждо съдействие. При това положение и изначалното предвиждане на сключване на договор за поръчителство с одобрено от заемодателя срещу заплащане на възнаграждение на поръчителя от заемателя, което да се кумулира към погасителните вноски, следва извод, че тя води единствено до скрито оскъпяване на кредита, като излиза изцяло извън присъщите й функции. Това обстоятелство, обаче не е включено в ГПР разходите, поради което е налице нарушение на чл. 19, ал. 1 и на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Ето защо и поради липса на част от задължителните реквизити на т.10 на чл.11 ЗПК, договорът се явява недействителен. Доколкото се касае за възнаграждения по усвояването и управлението на кредита, с тях реално се заобикаля разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. С това допълнително плащане се

покриват разходи, които следва да бъдат включени в ГПР, при което неговият размер би надхвърлил законовото ограничение. Ето защо посоченият в договора годишен процент на разходите от 50 % не отговаря на действителния такъв. Това се потвърждава и от изготвената от вещото лице и приета по делото съдебно – счетоводна експертиза като обективна, компетентно дадена и неоспорена от страните, че в случай, че в ГПР се включи уговореното възнаграждение за предоставено обезпечение в размер на 1 012.05 лв., то неговият размер възлиза на 154.4559%. Посочването в договора за кредит на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация и следва да се окачестви като нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика, съгласно чл. 68г, ал. 4 ЗЗП във вр. с чл. 68д, ал. 1 ЗЗП. Тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл. 19, ал. 4 ЗПК и не му позволява да прецени реалните икономически последици от сключването на договора. Отделно - посочването само с цифрово изражение на процента ГПР не е достатъчно, за да се считат спазени законовите изисквания. Целта на цитираната разпоредба на чл.11, т.10 ЗПК е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да стори във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи. Поради това в договора трябва да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но изрично и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР. Следователно процесният договор е недействителен, на основание чл. 22 ЗПК във вр. с чл. 26, ал. 1, предложение първо ЗЗД. Ето защо претенцията е основателна и следва да бъде уважена.

Поради уважаването на главния иск, съдът не дължи произнасяне по предявения евентуален иск за нищожност на клаузата на чл. 1, ал. 2 от договора.

Предвид изхода на делото, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК на ищеца се дължат направените по делото разноси в размер на 291 лв., от които 141 лв. внесена държавна такса и 150 лв. заплатен депозит за ССЧЕ. Ищецът е представляван от пълномощник в процеса, в хипотезата на чл. 38 от Закона за адвокатурата. С оглед цената на иска – 3525 лв. минималният размер на адвокатското възнаграждение възлиза на сумата от 476 лв., която следва да се присъди на пълномощника ***.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните М. Ж. М., ЕГН ***** от *** и „КЕШ КРЕДИТ МОБАЙЛ“ ЕАД, ЕИК 202376220, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. Света Троица, ул. „Зографски манастир“ № 15, вх. Г, ет.6, че сключеният между тях Договор № *** за потребителски кредит тип кредитна линия от 20.08.2018 г. е недействителен, на основание чл. 22 ЗПК.

ОСЪЖДА „КЕШ КРЕДИТ МОБАЙЛ“ ЕАД, ЕИК 202376220, със седалище и адрес на

управление гр. София, ж.к. Света Троица, ул. „Зографски манастир“ № 15, вх. Г, ет.6 да заплати на М. Ж. М., ЕГН ***** от *** сумата от 291 лева (двеста деветдесет и един лева) направени по делото разноси.

ОСЪЖДА „КЕШ КРЕДИТ МОБАЙЛ“ ЕАД, ЕИК 202376220, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. Света Троица, ул. „Зографски манастир“ № 15, вх. Г, ет.6 да заплати на ***, ***, личен № *****, със служебен адрес *** сумата от 476 лева (четиристотин седемдесет и шест лева) адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____